(Ortak Açıklama)

Özbek Aktivist Jumasapar Dadebaev Nerede?

ÖZBEK AKTİVİST JUMASAPAR DADEBAEV NEREDE?

22.02.2022

Biz aşağıda imzası olan sivil toplum kuruluşları, Cuma Türkmen olarak bilinen Özbekistan vatandaşı Jumasapar Dadebaev'in kaçırılması veya kaybettirilmesi olayı hakkında, Türk yetkili ve ilgili makamlarını kamuoyuna açıklama yapmaya çağırıyoruz:

Jumasapar Dadebaev, Özbekistan ve Türkmenistan yönetimlerine siyasi muhalefet yapan, tanınmış bir blogger ve aktivisttir. Ayrıca sürgünde ilan edilmiş Karakalpakistan Hükümetinin kurucularından olup Dostluk Partisi yöneticisidir. Özbekistan devletinin (ve istihbaratının) kendisine yaptığı işkenceler ve ailesine yaptığı baskılar nedeniyle Türkiye'ye sığınmıştır.

Jumasapar Dadebaev, Türkiye'ye geldikten sonra da Özbekistan istihbaratının takibine ve tacizine maruz kalmaya devam etmiş, Özbekistan ve Türkmenistan yönetimleri aleyhindeki eylemlere verdiği destek ve yaptığı yayınlar sebebiyle Özbekistan makamları tarafından hakkında arama kararı çıkartılmıştır.

Jumasapar, iltica talebiyle Türkiye makamlarına (Göç İdaresi Başkanlığı'na) uluslararası koruma başvurusu yapmıştır. Göç İdaresinin hakkında verdiği iki ayrı tarihteki sınır dışı kararları, idare mahkemeleri tarafından: "*Siyasi aktivist ve blogger olan Dadebaev'in Özbekistan hükümeti ve istihbarat örgütü ile problemler yaşadığı, Özbekistan'a geri gönderilmesi halinde işkence ve kötü muameleye maruz kalma olasılığının yüksek olmasına rağmen idarece bu hususa ilişkin bir araştırma ve değerlendirme yapılmadığı*" ve "*Özbekistan'a sınır dışı edilmesi halinde ülkesinde işkence ve kötü muamele görme olasılığının yüksek olması*" gerekçe gösterilerek ayrı ayrı iptal edilmiştir.

Jumasapar Dadebaev, 2021 Aralık ayında sosyal medya üzerinden Özbekistan devletinin ölüm tehditlerine maruz kalmış, fiziki olarak takip edilmiş, kendisini öldürmek isteyen kişiler hakkında Kadıköy Hasanpaşa Karakolu'na başvuruda bulunmuş, şikâyetinin alınmaması üzerine İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığına şikâyet dilekçesi vermiştir.

Jumasapar Dadebaev'den, 10 Ocak 2022 gününden beri haber alınamamaktadır. Kayıp olduğuna dair Savcılığa müracaat yapılmış, fakat henüz bir cevap alınamamıştır. Türkiye makamları tarafından Özbekistan'a teslim edildiğine dair duyumlar mevcuttur. Özbekistan'a kaçırıldığı duyumları üzerine, Özbekistan'da yaşayan babası tarafından ilgili makamlara müracaatlar yapıldıysa da, bu bilgi henüz teyit edilememiştir. Aradan geçen bir ayı aşkın süreye rağmen Jumasapar Dadebaev'in Özbekistan'a getirildiğine veya hapsedildiğine dair bir bilgiye de ulaşılamamaktadır.

Biz aşağıda imzaları olanlar, Türkiye'ye sığınan siyasi aktivist Jumasapar Dadebaev hakkında şu soruların cevaplanmasını talep ediyoruz:

1. Jumasapar Dadebaev nerededir? 10 Ocak 2022 günü kendisini istihbarat görevlisi olarak tanıtan ve evinden alan kişiler Jumasapar Dadebaev'i nereye götürmüştür? Jumasapar

Dadebaev Türkiye'de midir? Türkiye'de ise nerede ve hangi şekilde tutulmaktadır? Hakkında özgürlüğünü kısıtlamaya dair bir yasal karar var mıdır? Hangi işlemler yapılmıştır? Yasal bir gözaltı veya benzeri işlem yapıldıysa yakınlarına ve avukatına neden haber verilmemiştir?

2. Jumasapar Dadebaev'in Türkiye'den çıkışı yapılmış mıdır? Çıkarıldıysa ne şekilde ve hangi şartlarda Türkiye'den çıkarılmıştır? Neden yasal prosedürler uygulanmamış, neden kaçırılmıştır? Çıkış yaptırılırken ilaç veya uyutucu bir madde verilmiş midir?
3. Jumasapar Dadebaev Özbekistan'a teslim edildiği doğru mudur? Doğruysa, işkence ve kötü muameleye maruz kalmaması ve öldürülmemesi için Özbekistan makamlarından "güvence" alınmış mıdır? Güvenli üçüncü bir ülkeye göndermek yerine işkence ve yaşam hakkı riski olan Özbekistan'a neden gönderilmiştir?

İlgili makamların sesimizi duymasını ve sorularımıza cevap vermesini bekliyoruz.

Göçmen Dayanışma Derneği, **HAK İnisiyatifi Derneği,** Hepimiz Göçmeniz Irkçılığa Hayır Platformu, **İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesi,** İHGD İnsan Hakları Gündemi Derneği**, MAZLUMDER İnsan Hakları ve Mazlumlar İçin Dayanışma Derneği,** Mülteci-der Mültecilerle Dayanışma Derneği, **Tarlabaşı Dayanışma,** Türkistander Uluslararası Türkistanlılar Dayanışma Derneği, **UMHD Uluslararası Mülteci Hakları Derneği**